

AKOS

Poročilo o trgu elektronskih medijev in delu agencije za drugo polletje 2018

Ljubljana, februar 2019

Predmetno poročilo je informativne narave. Vsebuje podatke, pridobljene skozi polletna zbiranja oziroma ki jih pri svojem delu pridobi agencija ali drugače zbrane podatke. Analize in podatki o odprtih postopkih, ki v tem poročilu niso vključeni, so lahko vključeni v naslednjem ali drugih poročilih agencije. Agencija si pridružuje pravico odločanja o vsebini svojih poročil.

Kazalo

1. Uvod.....	3
2. Televizijski trg in trg avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo.....	5
2.1. Pravice prizemnega digitalnega razširjanja televizijskih programov	5
2.1.1. Javni razpis za podelitev pravic razširjanja televizijskega programa na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe.....	5
2.1.2. Javni razpis za podelitev petih pravic razširjanja televizijskega programa na območju med Koprom in Sečovljami.....	6
2.2. Sprememba Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah	6
2.3. Gledoskop ter promocija medijske in informacijske pismenosti.....	9
2.4. Prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti («sovražni govor»).....	10
2.5. Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov in avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo	12
2.5.1. Programi posebnega pomena.....	14
2.5.2. Promocijsko umeščanje izdelkov.....	16
2.5.3. Oglaševanje zdravstvene dejavnosti.....	16
2.5.4. Prikrito oglaševanje.....	17
2.5.5. Deleži evropskih avdiovizualnih del v letu 2017.....	17
3. Radijski trg.....	18
3.1. Pravice digitalnega razširjanja radijskih programov.....	18
3.2. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za lokalne radijske postaje za analogno zvokovno radiodifuzijo	19
3.2.1. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe.....	19
3.2.2. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije.....	19
3.3. Nadzor programskih obveznosti radijskih programov.....	19
3.3.1. Programi posebnega pomena.....	20
4. Izvajanje nadzora nad deleži slovenske glasbe	21
5. Sprememba Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti.....	22

1. Uvod

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je pripravila poročilo o svojem delu za drugo polletje 2018.

Polletno poročilo vsebuje pregled stanja v uradnih evidencah avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih dovoljenj ter ponudi vpogled v stanje na področju aktualnih in zaključenih javnih razpisov. Agencija je v tem obdobju osmim izdajateljem za 22 televizijskih programov podelila pravice razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe. Na pobudo operaterja lokalnega prizemeljskega televizijskega digitalnega radiodifuznega omrežja pa uvedla javni razpis za podelitev petih pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju med Koprom in Sečovljami. Pravice razširjanja so bile podeljene trem ponudnikom za pet televizijskih programov.

Na radijskem področju je bil prav tako zaključen javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe, na katerem je bila enemu ponudniku dodeljena pravica uporabe dveh radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo, in sicer na oddajnih točkah Podbrdo in Ajdovščina. Agencija v letu 2019 načrtuje ponovitev javnega razpisa za preostale, na razpisu nedodeljene frekvence. Agencija je sicer konec polletja že uvedla tudi javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije, ki je še v teku.

Na področju nadzornih postopkov je agencija v tem letu pričela z obsežnim krovnim sistemskim nadzorom nad radijskimi in televizijskimi imetniki pravic programa posebnega pomena. Ker gre tako po obsegu kot sami zahtevnosti za kompleksne in dolgotrajne nadzore, gre njihov zaključek pričakovati v letu 2019. So pa v pričujočem poročilu že zbrani posamezni zaključeni sklopi nadzorov in prve ugotovitve, ki nakazujejo problematiko trenutno veljavne zakonske materije in posamezne prilagoditve izdajateljev nanjo, kot tudi na aktualne razmere na medijskem trgu. Poročilo tako v pregled že ponudi oceno stanja na področju imetnikov pravic za televizijske programe posebnega pomena. Izsledki zaključenih inšpekcijskih postopkov v grobem sicer kažejo precej zadovoljujočo sliko izpolnjevanja zakonskih pogojev s strani imetnikov pravic. So pa nadzori odstrli nekatera vprašanja, ki terjajo premislek o regulaciji tega področja v prihodnosti. To velja predvsem za področje radijskih programov, pri katerih so že ugotovitve prvo zaključenih postopkov nakazale nujnost poenotenja metodoloških izhodišč, ki bodo odražala spremenjeno medijsko realnost, ter revidiranja tako interesa države kot javnega interesa na tem področju. Zato agencija v prihodnosti načrtuje intenzivno

sodelovanje z zakonodajalcem oziroma pripravljavci podzakonskih aktov ter drugimi relevantnimi deležniki.

Poročilo vsebuje tudi zaključke drugih nadzornih postopkov, tj. predvsem s področja oglaševanja. Agencija je namreč v tem obdobju vodila več postopkov nadzora zlasti s področja promocijskega umeščanja izdelkov, oglaševanja zdravstvene dejavnosti in prikritega oglaševanja. Velik obseg, tako nadzornih postopkov, kot vprašanj zainteresirane javnosti oziroma pobud za ukrepanje na področju oglaševanja, je razumljiv, saj so tu interesi oglaševalske industrije izredno veliki, izdajateljem pa ta panoga predstavlja enega ključnih virov financiranja, zaradi česar posledično prihaja do velikega števila interpretacij veljavne zakonodaje. Poročilo pa vsebuje tudi podatke o zaključenih nadzornih postopkih nad izpolnjevanjem deležev evropskih avdiovizualnih del. Poleg nadzornih postopkov po uradni dolžnosti je agencija sicer tudi v tem polletju zaznala povečan obseg prijav in vprašanj zainteresirane javnosti, ki jim je vsebinsko ravno tako namenjen del poročila.

Agencija je nadaljevala s prizadevanji v smeri revidiranja Metodologije nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov na področju nadzora nad slovenskimi glasbenimi kvotami ter upoštevajoč vsa prejeta mnenja strokovne in zainteresirane javnosti pripravila besedilo Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah Metodologije nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov, ki ga je javno objavila na svoji spletni strani in bo začel veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu RS. Agencija je v tem polletju organizirala tudi javni posvet na temo spremembe Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti, potem ko se vedno pogosteje sooča s posledicami spremenjenih razmer zlasti na radijskem trgu, pri čemer ugotavlja, da so obstoječa dovoljenja zastarela in ne odražajo več sodobnih medijskih trendov. Na osnovi identificiranega interesa vseh deležnikov je agencija že pričela s pripravo osnutka predloga Splošnega akta.

Agencija v pričujočem poročilu nekaj pozornosti namenja tudi aktualnim dogajanjem oziroma relevantnim pojavom in diskurzom na medijskem področju. Tako je posebno poglavje namenjeno novembra objavljenemu besedilu Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, znotraj tega posameznim pomembnejšim materialnim spremembam, ki jih besedilo prinaša. Vse države članice bodo morale implementirati besedilo v svoj pravni red v roku enaindvajsetih mesecev. Posebno poglavje je namenjeno tudi področjema, ki sta bili v tem polletju deležni povečane pozornosti in večjega števila aktivnosti agencije, to sta področji medijske in informacijske pismenosti ter področje »sovražnega govora«. Navedeni materiji namreč nakazujeta dve pomembnejši smeri medijske regulacije v prihodnosti, zato se jima agencija v obsegu svojih trenutnih zmožnosti že aktivno posveča.

2. Televizijski trg in trg avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo

Ob koncu drugega polletja 2018 je bilo po podatkih iz uradne evidence imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti veljavnih 90 dovoljenj (eno manj v primerjavi s predhodnim obdobjem). V tem polletju je agencija zaključila devet upravnih postopkov s področja dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti. Dva sta bila začeta na zahtevo stranke, sedem pa po uradni dolžnosti. V upravnih postopkih, začelih na zahtevo stranke, sta bila podana dva zahtevka za izdajo novega dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti. V sedmih postopkih, začelih po uradni dolžnosti, je agencija v treh odločila o spremembah poslovnega naslova izdajatelja, v enem o spremembi imena medija, v treh pa je izdala ugotovitelvene odločbe ob prenehanju veljavnosti dovoljenj. V tem obdobju je agencija izdala devet odločb o plačilu na podlagi veljavnih dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti v skrajšanem upravnem postopku.

V uradno evidenco ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo (AVMSZ) je bilo konec drugega polletja leta 2018 (enako kot v obdobju prej) vpisanih 12 ponudnikov, skupaj pa je bilo na trgu 22 tovrstnih storitev. Agencija je izdala tudi 12 odločb o plačilu na podlagi vpisa v uradno evidenco ponudnikov avdiovizualnih storitev na zahtevo v skrajšanem upravnem postopku.¹

2.1. Pravice prizemnega digitalnega razširjanja televizijskih programov

2.1.1. Javni razpis za podelitev pravic razširjanja televizijskega programa na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe

Agencija je novembra 2017 v Uradnem listu RS objavila sklep o uvedbi javnega razpisa za podelitev pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe. S tem je agencija nadaljevala svoje aktivnosti na področju razvoja

---

¹ V dveh primerih je bil uveden prekrškovni postopek, in sicer zoper pravno osebo PINK SI d.o.o., kot izdajateljico televizijskega programa TV 3, zaradi neposredovanja zahtevanih podatkov, ki so nujno potrebni za preverjanje pravilnosti izdajateljevega letnega prihodka v zvezi z izvajanjem televizijske dejavnosti. Tako pravni kot njeni odgovorni osebi je bil izrečen opomin. Zoper drugega izdajatelja postopek še ni zaključen.

plačljive televizije na prizemni digitalni radiodifuzni platformi, z namenom povečanja možnosti dostopa do večjega števila televizijskih programov uporabnikom, ki so še vedno odvisni le od prizemnega oddajanja. Agencija je junija 2018, po prejemu obrazloženega predloga izbire Sveta za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet), uvedla upravne postopke za podelitev pravic razširjanja. Julija 2018 je agencija pravice razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe, podelila osim izdajateljem za skupno 22 televizijskih programov. S tem je agencija zaključila postopek podelitve pravic razširjanja razpisa za podelitev pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije preko prizemnega digitalnega radiodifuznega omrežja (ali njegovega dela), ki ni rezervirano za prostodostopne programe. Po podelitvi pravic razširjanja na trgu ni zasledila nadaljnjih aktivnosti za vzpostavitev plačljive televizije na digitalni prizemeljski platformi.

2.1.2. Javni razpis za podelitev petih pravic razširjanja televizijskega programa na območju med Koprom in Sečovljami

Agencija je avgusta 2018 na pobudo operaterja lokalnega prizemeljskega televizijskega digitalnega radiodifuznega omrežja Domates d.o.o. Portorož v Uradnem listu RS objavila sklep o uvedbi javnega razpisa za podelitev petih pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju med Koprom in Sečovljami. Na agencijo je do izteka razpisnega roka, tj. do 5. 10. 2018, prispelo skupno pet ponudb. Po tem, ko je svoje delo opravila razpisna komisija, je Svet poročilo komisije ter ponudbe obravnaval na svoji redni seji v oktobru 2018 ter podal obrazložen predlog izbire ponudnikov, po prejemu katerega je agencija uvedla upravni postopek za podelitev pravic razširjanja. V decembru 2018 je agencija pravice razširjanja podelila skupno trem ponudnikom za pet televizijskih programov.

2.2. Sprememba Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah

Agencija je v svojem zadnjem poročilu že pisala o tem, da je bil v mesecu juniju 2018 po dveh letih intenzivnih pogajanj objavljen revidiran predlog besedila nove Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah (AVMSD; v nadaljevanju: Direktiva). V tem polletju pa je Svet Evropske unije sprejel predlog besedila, ki je bil dne 6. 11. 2018 tudi javno objavljen. Države članice imajo tako sedaj na voljo 21 mesecev za njeno implementacijo v svoj pravni red. Nova Direktiva bo tako končno ponudila ustrezno

zakonsko podlago za regulacijo nove medijske realnosti. Vsak posameznik se kot uporabnik njenih storitev namreč že dalj časa zaveda, da medijskega sveta ne predstavljata več zgolj tradicionalna medija, televizija in radio. Še več, večina podatkov namreč kaže, da posebej mlajše generacije vedno pogosteje spremljajo programske vsebine preko spleta, na zahtevo in ob uporabi različnih mobilnih (povezljivih) naprav. To konkretno pomeni, da če odrasli Evropejec še vedno na dnevni ravni v povprečju spremlja televizijo štiri ure, potem ta čas pri mlajših gledalcih znaša zgolj še dve uri. Mlajše generacije namreč po številnih raziskavah, ki so na voljo, vedno več svoje pozornosti, in torej časa namenjajo spletnim platformam² za delitev videa (kratica VSP oziroma ang. *video sharing platform*; tu zgolj medklic na podatke številnih raziskav, ki vse praviloma še vedno kažejo visoke odstotke sočasne uporabe³). Pričakovano, se tako definicija avdiovizualne medijske storitve z novo Direktivo širi, lahko bi celo trdili, da radikalno zarezhe v nekdanjo konceptualno podstat, tj. razumevanje televizijskega medija, njegovega poslanstva ter ustvarjanje produkcije zanj (širše tudi nosilca uredniške odgovornosti), tako zdaj pod njen okvir sodijo tudi storitve, ki niso nujno televiziji podobne (*TV like*), to so spletne platforme za deljenje videa (VSP) in tam prisotne vsebine, ki jih producirajo uporabniki (ang. *user generated content*), ponudniki pa zanje zdaj nimajo več uredniške odgovornosti (gl. podrobneje dalje).

Prelet besedila pokaže, da je eden ključnih namenov nove Direktive v ustvarjanju enakopravnjše okolja za vse ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev. Kar v prvi vrsti pomeni rahljanje zahtev, ki veljajo za izdajatelje linearnih avdiovizualnih medijskih storitev (televizija), tj. predvsem na področju oglaševanja (iskanje ravnovesja med zaščito potrošnika na eni in številnimi novimi tehnološkimi možnostmi nagovarjanja uporabnika v smislu potrošnika na drugi strani, tako namesto 20-odstotne kvote znotraj posamezne ure uveljavlja 20-odstotno kvoto med 6. in 18. uro ter 18. in 24. uro ter s tem večjo fleksibilnost za izdajatelje; podobno tudi spreminja dikcijo promocijskega umeščanja izdelkov, ki zdaj ni več prepovedano z izjemami, pač pa dovoljeno, razen v primerih, ko je prepovedano itd.), in obratno, za ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo (AVMSZ), ki bodo med drugim odslej v svojem katalogu morali zagotavljati 30-odstotni delež evropskih avdiovizualnih del, ravno tako pa Direktiva predvideva tudi strožje zahteve pri njihovi

² Pri čemer velja opozoriti na temeljno definicijo samega termina *spletna platforma*, kot delovanje na dveh ali več trgih, ki uporabi medmrežje, da omogoči interakcijo med dvema ali več soodvisnimi skupinami uporabnikov, tako da ustvari korist za vsaj eno izmed njih (ki se potem deli dalje na avdiovizualno oziroma glasbeno platformo, platformo za delitev video vsebin (VSP) in družbena omrežja; vir: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-regulatory-environment-platforms-online-intermediaries-data-and-cloud>), ki je izredno široka in ne pomeni nujno zgolj »televizičnih« vsebin, tj. vsebin, ki tekmujejo s programskimi vsebinami klasičnega televizijskega medija. Če ob tem še nekoliko razširimo pojem in uporabimo zgolj krovni termin »splet«, potem hitro pridemo do spoznanja, da nikakor nimamo več opraviti s primerljivimi storitvami, kar je sicer velikokrat napačna praksa raznih raziskav.

³ Podrobneje o tem glej prejšnja poročila.

promociji.⁴ Direktiva vpeljuje tudi mehanizme za učinkovitejšo zaščito otrok in mladoletnikov pred škodljivimi vsebinami (omejitev dostopa, mehanizem označitve in prijave, poenoten starševski nadzorni sistem ipd.) in drugih ranljivih družbenih skupin pred sovražnim govorom, ksenofobijo in terorističnimi vsebinami v vseh avdiovizualnih vsebinah, tj. tudi VSP. Posebno poglavje je namenjeno tudi vzpostavitvi sistema medijske in informacijske pismenosti (krepitev kritičnega razmišljanja uporabnikov medijskih vsebin, tako otrok kot odraslih), o obsegu aktivnosti na tem področju bodo morale države članice tudi redno poročati Evropski komisiji. Polje regulatorjeve pristojnosti se tako z regulacije linearnih (televizija) in nelinearnih medijskih storitev (AVMSZ) širi na področje storitev (tudi spletna platforma), ki zagotavljajo delitev video vsebin (VSP). Storitve je definirana kot gospodarska dejavnost, ki se prek elektronskih komunikacijskih omrežij posreduje širši javnosti v obliki programskih vsebin in s strani uporabnikov ustvarjenih videov z namenom obveščanja, zabave ali izobraževanja. Za organizacijo vsebine, tj. predvsem njeno prikazovanje, označevanje in zaporedje, je odgovoren ponudnik storitve. Nasprotno pa je za VSP značilno, da je izključno organizacija vsebin v domeni ponudnika, medtem ko ponudnik sam ne nosi uredniške odgovornosti za vsebino in njen izbor. Tako bodo po implementaciji Direktive pod okrilje regulatorjeve pristojnosti sodile tudi recimo naslednje storitve, kot so npr.: YouTube in DailyMotion na eni strani in vse delitve avdiovizualnih vsebin, prenašanje videa v živo (ang. *live streaming*) na različnih platformah, kot so recimo družbena omrežja Facebook, Instagram ipd. na drugi strani ali pa recimo odseki spletnih strani, ki so namenjeni periodični delitvi avdiovizualnih vsebin (tako recimo spletna stran časopisa ne zapade pod to definicijo, kar pa ne velja za njen odsek, ki vsebuje avdiovizualne programske vsebine ali videe, ki so jih ustvarili uporabniki; pod definicijo ravno tako ne sodijo videi, ki so vključeni v posamezni tekstovni članek ali pa nekomercialne aktivnosti uporabnikov, GIF animacije ipd.). Treba bo razlikovati tudi med npr. YouTube kanalom, ki sodi pod uredniško odgovornost drugega ponudnika in zapade pod regulativne določbe, ki veljajo za VOD, pa čeprav gre za kanal znotraj VSP. Pri tem bo veljalo načelo države izvora, kar pomeni, da bo za VSP, ki je sicer na voljo uporabnikom v številnih državah, pristojna samo tista država članica, v kateri bo posamezna AV storitev registrirana. Ključna področja koregulacije VSP so predvsem zaščita otrok, oglaševanje, sovražni govor in ostale prepovedane vsebine na nivoju EU (kot npr. terorizem, otroška pornografija, rasizem in ksenofobija). Koregulacija v prejšnjem stavku pomeni, da bo ponudnik VSP v prvi fazi moral sam zagotoviti sistem za zaščito

---

⁴ Po podatkih Evropskega avdiovizualnega observatorija (The visibility of film and TV content, 2017) predstavlja 32 % naslovov, ki jih vsaj enkrat promovirajo evropske avdiovizualne medijske storitve na zahtevo (natančneje TVOD, Transactional Video-On-Demand), filmov evropske produkcije. Vendar pa je ta odstotek manjši, če upoštevamo število vseh promocijskih spotov za avdiovizualne vsebine, v tem primeru promocijski delež evropske produkcije na posamezni VOD storitvi znaša 23 % (podatek velja za filmski žanr, saj je promocijski delež TV serij manjši, tj. 18 %). Kar 90 % teh promocijskih spotov je sicer namenjenih produkciji, mlajši od dveh let. Zanimiv je tudi podatek, da nacionalne VOD storitve promovirajo znatno večji delež evropske produkcije (30 %) kot posamezne nacionalne verzije pan-evropskega VOD ponudnika (17 %).

uporabnikov. Šele v drugi fazi, ko uporabnik z ukrepom ponudnika VSP ne bo uspel doseči pričakovane ravni zaščite, bo prišlo do intervencije pristojnega regulatorja.

Poleg tega pa Direktiva s seboj prinaša nekaj novih določil, katerih namen je vzpostavitev in zagotavljanje pogojev za delovanje od države in industrije neodvisnih regulatorjev avdiovizualnih medijev, kot tudi pravno določnejšo vlogo skupine evropskih regulatorjev ERGA (European Regulators Group for Audiovisual Media Services), kar je ključnega pomena pri zagotavljanju učinkovite regulacije v pretočnem svetu avdiovizualnih medijskih vsebin (poleg navedenega ima skupina tudi druge pomembne zadolžitve).

2.3. Gledoskop ter promocija medijske in informacijske pismenosti

Agencija je tudi v drugi polovici leta 2018 v okviru projekta Gledoskop vzdrževala redne stike z vsemi člani koderskega odbora. Ta se je na jesenskem srečanju sestal novembra, sproti pa so se posamezni koderji tudi individualno obračali na agencijo in se posvetovali o težavnih primerih in dilemah pri klasifikaciji vsebin. V tem obdobju je agencija pričela tudi z aktivnostmi za vzpostavitev spletne strani za promocijo medijske in informacijske pismenosti ter z izbranim izvajalcem pričela izdelovati načrt spletne strani in oblikovati njeno vizualno podobo. Na spletni strani bo agencija nudila uporabne informacije za učinkovito in varno rabo medijev ter avdiovizualnih medijskih storitev in opozarjala na aktualne teme s tega področja.

Kot že omenjeno zgoraj, nova Direktiva področju medijske pismenosti namenja poseben poudarek in jo definira kot posameznikovo spretnost, posedovanje znanj in razumevanja, torej veščin, ki mu omogočajo učinkovito in varno uporabo medijev. Da bi namreč posameznik lahko dostopal do informacij ter na odgovoren in varen način uporabljal, kritično ocenjeval in ustvarjal medijsko vsebino, mora imeti visoko stopnjo medijske pismenosti. Medijska pismenost tako ne bi smela biti več omejena le na učenje o orodjih in tehnologijah, temveč bi morala biti namenjena temu, da posamezniku zagotovi spretnosti kritičnega razmišljanja, ki ga potrebuje, da bi lahko ustrezno presojal oziroma analiziral zapletene realnosti ter razlikoval med mnenji in dejstvi. Zato nova regulativa tudi medijske regulatorje napotuje, da v sodelovanju z vsemi različnim deležniki, od ponudnikov medijskih storitev in ponudnikov platform za izmenjavo videov, do državnih institucij, nevladnih organizacij in civilne družbe, promovira razvoj medijske pismenosti v vseh družbenih plasteh, za državljanke vseh starosti in vse medije ter da se pozorno spremlja napredek na tem področju.

2.4. Prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti (»sovražni govor«⁵)

Agencija je v mesecu novembru sodelovala na mednarodni konferenci na temo sovražnega govora v medijih, ki je potekala v organizaciji Sveta Evrope in hrvaške Agencije za elektronske medije. Podobno navedenemu zgoraj, je dogodek osvetlil pomen medijskega opismenjevanja posameznika (v tem kontekstu torej medijsko opismenjevanje tudi kot ozaveščanje ljudi, kako in kam lahko prijavijo sovražna sporočila in kako se lahko pred njimi zaščitijo) in spodbujanja državljanov h kritičnemu analiziranju novic in informacij.⁶ Razpravljavci so si bili namreč enotni, da je v obdobju vzpona populizma, ekstremizmov in nacionalizmov posebej pomembno, da se državljanke, mlade, pa tudi novinarje in politike, izobrazijo o pomenu uporabe govora za doseganje sožitja med ljudmi, ne pa za spodbujanje populizmov in sovraštva.⁷ Sovražni govor in druge, manj ekstremne oblike ponižujočega in žaljivega jezika postajajo globalni problem, ki se v Evropi zelo razširja, zato je Svet Evrope razvil obsežen niz standardov in ukrepov za boj proti govoru, ki širi, spodbuja ali utemeljuje sovraštvo, nestrpnost in diskriminacijo. Slišati je bilo, da nacionalni organi, ki jih vodijo evropski standardi in sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP)⁸, omejujejo kriminalizacijo sovražnega govora samo na najhujše izjave, saj je treba skrbeti za demokratičnost družbe, v kateri lahko obstajajo različna mnenja, tudi če so ta šokantna. Ta strpnost pa na drugi strani ni in ne sme biti brez omejitev, saj lahko diskurz širjenja sovraštva spodkopava temelje demokratičnih družb.

Sodelujoče države so poročale o zelo različnih pristopih k obravnavi diskurza sovražnega govora, kot tudi različnih količinah primerov sovražnega govora v praksi, a je vsem (tu regulatorjem) skupna zavest o pomembnosti vloge, ki jim je zaupana, temelječa na zagotavljanju postopnosti sankcij ter rednemu spremljanju in odzivanju na pojav sovražnega govora v medijih. Prevladalo je mnenje, da lahko regulatorji tudi pomembno prispevajo k dialogu z mediji in družbo in delujejo preventivno v

---

⁵ Agencija bo za namen tega poročila zaradi lažjega razumevanja bralca in boljše razumljivosti besedila uporabljala termin »sovražni govor«, ne da bi želela prejudicirati njegovo rabo in ob siceršnjem zavedanju, da termina kot takega slovenska zakonodaja ne pozna.

⁶ O fenomenu lažnih novic glej prejšnja poročila.

⁷ Če je še pred leti veljalo, da so ciljna skupina medijskega opismenjevanja predvsem otroci in mladostniki, je danes že tako rekoč povsem poenoteno stališče, da mora projekt medijskega opismenjevanja zajeti vse demografske skupine.

⁸ Kot izhaja iz izdanih sodb ESČP, ni dovolj zgolj, da je sporočilo žaljivo, saj se v postopku vedno presoja »case-by-case«, tj. okoliščine, ki so obstajale v posameznem primeru. To pomeni, da je pri presoji pomemben namen, položaj medija in status govorca, vsebina sporočila, kontekst, v katerem se je sporočilo pojavilo, ali je bila oddaja v živo ali odloženo montirana oziroma sam poseg v vsebino sporočila, pozivanje k sovražstvu ipd.

smislu osveščanja. Ta vloga, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, je torej ključna pred naslednjo stopnjo, tj. kriminalizacijo dejanja sovražnega govora.

Definicija sovražnega govora je v Sloveniji (podobno tudi drugje) pogosto predmet številnih razprav, saj je zaradi občutljivosti materije pogosto treba manevrirati med dvema skrajnima poloma, ki sovražni govor na nek način determinirata, to sta pravica do svobodnega izražanja na eni in na drugi strani pravica posameznika, pripadnika manjšine do enakosti in dostojanstva (in drugimi pravicami). Tudi na konferenci je šel poseben poudarek dejstvu, da mednarodno sprejeta zavezujoča definicija sovražnega govora ne obstaja ter da so tudi vsa priporočila Sveta Evrope nezavezujoča. V Sloveniji je sovražni govor kot kaznivo dejanje opredeljen kot: *Kdor javno spodbuja ali razpihuje sovraštvo, nasilje ali nestrpnost, ki temelji na narodnostni, rasni, verski ali etnični pripadnosti, spolu, barvi kože, poreklu, premoženjskem stanju, izobrazbi, družbenem položaju, političnem ali drugem prepričanju, invalidnosti, spolni usmerjenosti ali katerikoli drugi osebni okoliščini, in je dejanje storjeno na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir, ali z uporabo grožnje, zmerjanja ali žalitev* (297. člen Kazenskega zakonika).

Glavni cilj sovražnega govora je tako razčlovečiti tiste, proti katerim je usmerjen, njegov namen pa je ponižati, prestrašiti in spodbuditi nasilje. Pri opredeljevanju, kaj sovražni govor je, v praksi pogosto prihaja do nesporazumov, saj je razumevanje sovražnega govora širše od zgoraj opredeljenega kaznivega sovražnega govora. Mediji in državljani namreč v sovražni govor pogosto vključujejo tudi številne druge oblike nesprejemljive ali neprimerne komunikacije.⁹

Pristojnost regulatorja na tem področju je opredeljena v Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki pod splošnimi načeli vpeljuje prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti v avdiovizualnih medijskih storitvah oziroma prepoveduje preko njih prizadeti spoštovanje človekovega dostojanstva. V tem primeru je torej definicija širša od zgoraj navedene in ne vključuje nevarnosti na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir. Agencija tako lahko uvede inšpekcijski nadzor nad ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev in v primeru ugotovljenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti odredi ukrepe za njihovo odpravo oziroma naznani kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti ali predlaga pristojnemu organu sprejem ukrepov. V primeru težje kršitve lahko začasno prekliče oziroma razveljavi dovoljenje za izvajanje televizijske dejavnosti. Ker globa za tovrstno kršitev ni predpisana, to pomeni, da dejanje samo ne predstavlja prekrška. Nasprotno pa agencija v primeru predvajanja nedopustnih avdiovizualnih komercialnih sporočil lahko uvede tudi postopek o prekršku. Problem pri inšpekcijskem ukrepanju pa se kaže v naslednjem – kako

---

⁹ Povzeto po <https://www.spletno-oko.si/sovrazni-govor/kaj-je-sovrazni-govor>.

odrediti ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti v primeru enkratnega, neponovljivega dogodka? Kršitev namreč ni mogoče odpraviti za nazaj, s čimer se pod vprašaj postavlja učinkovitost tovrstnega ukrepanja. Agencija bi zato v morebitnih postopkih inšpekcijskega nadzora po 9. členu ZAvMS ugotavljala zgolj odgovornost medija kot pravne osebe za tovrstna dejanja, ne pa odgovornosti posameznikov v mediju ali oddaji (npr. intervjuvancev, novinarjev, urednikov). Odgovornost posameznikov se lahko ugotavlja na podlagi 297. členu Kazenskega zakonika. Za kazenski pregon sta odgovorna policija in tožilstvo. Agencija sicer po vseh zgoraj naštetih zakonskih možnostih pri svojem delu še ni posegla, v preteklosti je obravnavala manjše število prijav, ki pa niso rezultirale v postopkovnem ukrepanju. Pristojnost na tem področju za radijske programe sodi pod okrilje Ministrstva za kulturo.

2.5. Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov in avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo

Agencija je v drugem polletju 2018 vodila nadzorne postopke po uradni dolžnosti (o zaključenih bo podrobneje poročano v nadaljevanju) ter v skladu z ustaljeno prakso aktivno sodelovala z zainteresirano strokovno javnostjo in končnimi uporabniki avdiovizualnih medijskih storitev ter težila k čim bolj ažurnemu odgovarjanju na njihova vprašanja in pobude s področja svoje pristojnosti. Povečan obseg vprašanj je tako agencija, tako kot v zadnjem poročanem obdobju, beležila s področja zatemnjevanja tujih televizijskih programov, večinoma med prenosi športnih dogodkov¹⁰, veliko njih pa se je nanašalo tudi na samo distribucijo aktualnih programskih vsebin (pogosto tudi v zvezi s samo produkcijo programskih vsebin, ki sodi pod uredniško pristojnost izdajatelja programa). Agencija je obravnavala tudi vprašanja s področja pristojnosti nad tujimi televizijskimi programi, ki so registrirani v drugi državi članici EU, v Sloveniji pa predvajajo program s slovenskimi podnapisi in oglasnimi vsebinami. Velik obseg vprašanj oziroma pobud za ukrepanje je še vedno s področja oglaševanja. Ker so tu interesi oglaševalske industrije izredno veliki, izdajateljem pa ta panoga predstavlja enega ključnih virov financiranja, se posledično pojavlja veliko interpretacij veljavne zakonodaje. Agencija tu v svojem ukrepanju in pri sami podaji odgovorov vedno sledi interesu gledalca oziroma končnega uporabnika avdiovizualnih medijskih storitev ter se ob tem zaveda kompleksnosti odnosa med izdajatelji in oglaševalci. Pozornost je bila tako namenjena predvsem področju sponzorstva, promocijskega umeščanja izdelkov in zahtevam s področja oglaševanja zdravstvene dejavnosti in njenih storitev.

---

¹⁰O svojih aktivnostih na tem področju je agencija obširneje poročala v svojem zadnjem poročilu.

V primerjavi s preteklim polletnim obdobjem je agencija v tu obravnavanem beležila manjše število tako vprašanj, kot tudi pobud za ukrepanje v primeru kršitev s področja oglaševalskih kvot. Je pa gledalce večkrat zmotila domnevna agresivnost oziroma nedovoljenost umeščanja promocijskih izdelkov v programske vsebine, tj. predvsem v bolj spremljane programske vsebine lastne produkcije, kot so npr. resničnostni šovi in nadaljevanke oziroma nanizanke. Podobno je agencija v tem obdobju beležila tudi porast prijav gledalcev, ki jih je zmotila sama vsebina oglasov, v smislu njihovo nedostojnosti oziroma zavajajoče narave. Ker agencija na tem področju nima pristojnosti, je prispela pobude v nadaljnjo obravnavo odstopila pristojnim organom. Tovrstne pobude pa so bile vezane tudi na predvajanje takšnih oglasnih vsebin na spletnih platformah za delitev videa (VSP), ki sodi na s strani države neregulirano področje, pa razumljivo zaradi množične uporabe tovrstnih storitev njihovi uporabniki velikokrat zmotno menijo, da zakonske zahteve na področju klasičnih avdiovizualnih medijev veljajo tudi tam. Agencija je obravnavala tudi prijave s področja prikritega oglaševanja, tako komercialnih izdelkov kot domnevnega financiranja t. i. uredniško oblikovanih vsebin ter vseh drugih oglaševalskih oblik. Gledalce so pogosto zmotile tudi kršitve s področij zaščite slovenskega jezika, ki pa ne sodijo pod pristojnost agencije, zato so bile prijave odstopljene pristojnemu organu. Podobno, kot je bila odstopljena tudi prijava domnevnega spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti na spletnem portalu. Agencija je v pričakovanem obsegu, tj. nekoliko manjšem številu, obravnavala tudi prijave s področja zaščite otrok in mladostnikov pred potencialno škodljivimi programskimi vsebinami, posamezne je zaradi nepristojnosti, podobno kot zgoraj, odstopila pristojnim organom v reševanje, tiste s področja lastne pristojnosti pa obravnavala sama.

Če je agencija na posamezne zgornje pobude in vprašanja podajala odgovore, je po uradni dolžnosti na vse prijave iz svoje pristojnosti (ostale je odstopila pristojnim organom v reševanje), katere utemeljenost suma je z analizo predhodno potrdila, na njihovi podlagi tudi ukrepala in uvedla nadzorni postopek¹¹ (gl. podrobneje dalje) ali pa izrekla ustno opozorilo, v kolikor je ocenila, da gre za zadosten ukrep. Poleg nadzornega ukrepanja na podlagi prejetih prijav agencija tudi vseskozi po uradni dolžnosti preverja posamezna zakonska področja, kjer na podlagi preteklih izsledkov nadzorov in opažanj obstaja povečana možnost ponovitve odklonilnih dejanj, kot je to predvsem področje oglaševanja v in izven programskih vsebin. Preventivno pa je v tem polletju izvedla tudi analizo, s katero je želela preveriti stanje na področju oglaševanja nezdrave hrane v avdiovizualnih komercialnih sporočilih, ki spremljajo programske vsebine, namenjene otrokom oziroma so vanje vključena. V analizo so bili zajeti slovenski televizijski programi glede na deleže gledanosti in posledično vpliva, ki ga utegnejo imeti na najmlajše občinstvo, z njim namenjenimi programskimi

---

¹¹ Vsi končni akti zaključenih nadzornih postopkov so redno objavljeni in dostopni na <https://www.akos-rs.si/nadzor-vsebin>.

vsebinami, in sicer 1. in 2. program RTV Slovenija, POP TV, Kanal A, POP OTO in Planet TV. Analiza je pokazala, da izdajatelji upoštevajo lastna pravila ravnanja v zvezi z neprimernimi avdiovizualnimi komercialnimi sporočili, ki so jih bili na podlagi sprejetih prehranskih smernic dolžni sprejeti. Namen zakonodajalca se tu kaže predvsem v interesu omogočiti otrokom razvoj zdravih prehranskih navad.¹²

2.5.1. Programi posebnega pomena

Agencija je na podlagi zbranih ugotovitev, pridobljenih pri svojem nadzornem delu, opaznanj na trgu in pobude Ministrstva za kulturo v svojem letnem načrtu dela kot prioriteto nalogo določila sistemski nadzor nad imetniki pravic, ki izhajajo iz naslova izdane odločbe o dodelitvi statusa programa posebnega pomena. Trenutno ima status programa posebnega pomena 12 televizijskih programov (od tega šest televizijskih programov RTV Slovenija).

Agencija je sistematični nadzor nad izpolnjevanjem zakonskih pogojev v televizijskih programih razdelila na dva sklopa. Znotraj prvega sklopa uvedenih nadzorov je preverila izpolnjevanje zakonskih pogojev v **štirih televizijskih programih z lokalnim statusom posebnega pomena**. Dva postopka sta se končala s sklepom o ustavitvi postopka, saj tako program kot izdajatelja izpolnjujeta vse, v tem nadzornem postopku preverjane zakonske zahteve, to sta televizijska programa:

- Gorenjska televizija – GTV (Tele-TV d.o.o.) in
- Televizija Celje (TV Celje d.o.o., Celje).

Medtem ko je bil dvema izdajateljema z odločbo izrečen ukrep in postavljen rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, in sicer:

- izdajatelj TV Idea - Kanal 10, d.o.o. mora v televizijskem programu Kanal 10 v roku treh mesecev zagotoviti zakonski delež in raznovrstnost lokalnih vsebin lastne produkcije v dnevnem oddajnem času, medtem ko mora
- izdajatelj televizijskega programa ATV Signal Litija družba ATV Babnik & CO d.n.o. v roku štirih mesecev zagotoviti zakonsko predpisano število zaposlenih delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Drugi sklop uvedenih nadzorov predstavljata inšpekcijska postopka zoper **dva izdajatelja regionalnega televizijskega programa posebnega pomena**. Obema je bil z odločbo izrečen ukrep in

---

¹²O posameznih aktivnostih agencije na področju oglaševanja nezdrave hrane otrok glej prejšnja kvartalna in polletna poročila.

postavljen rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, in sicer:

- izdajatelj Televizija Novo mesto d.o.o. mora v televizijskem programu Vaš kanal v roku petih mesecev zagotoviti zakonski delež in raznovrstnost regionalnih vsebin lastne produkcije v dnevnem oddajnem času, medtem ko mora
- izdajatelj VTV Studio d.o.o. v televizijskem programu Vaša televizija (VTV) v roku petih mesecev zagotoviti zakonski delež in raznovrstnost regionalnih vsebin lastne produkcije v dnevnem in tedenskem oddajnem času.

Agencija je na podlagi vseh pridobljenih ugotovitev v tem polletju zaključenih inšpekcijskih nadzornih postopkov posamezne zaključke že posredovala Ministrstvu za kulturo. V nadaljevanju je primeroma navedenih nekaj vsebinskih poudarkov oziroma tista materialna področja Zakona o medijih, kjer imajo izdajatelji največ težav in obenem jasno nakazujejo smer razvoja televizijske produkcije, predvsem manjših deležnikov na trgu.¹³

Kot se je izkazalo, imajo zavezanci, tj. imetniki statusa televizijskega programa posebnega pomena, precej težav z zagotavljanjem dnevnih kvot lastne produkcije, ki so po njihovem mnenju previsoke, kar jih nemalokrat sili v nižanje kakovosti programskih vsebin na račun zagotavljanja zakonsko zahtevane količine. Agencija lahko te navedbe delno podkrepi tudi s precej pogosto zaznano prakso ponovitve programa (pri čemer se izdajatelji večinoma tudi ne strinjajo z zakonsko izjemo, da zgolj druga ponovitev informativne pogovorne oddaje v števa v delež lastne produkcije). Ker ti programi primarno delujejo v javnem interesu lokalnega/regionalnega prebivalstva, v smislu informiranja, kar pomeni, da predstavljajo ključni vir obveščenosti na teh območjih živečega prebivalstva, saj praviloma pripravljajo vsebine, ki za večje nacionalne medije niso zanimive, sledi, da žanri informativne programske zvrsti predstavljajo ključni del njihove programske sheme. Sledeč njihovem poslanstvu in ob upoštevanju dejstva, da vsebine za tovrstne medije praviloma ustvarjajo kadrovsko podhranjena novinarska uredništva (zagotovitev minimalnega števila zaposlenih se je sicer izkazalo kot neproblematična zakonska zahteva), ob precej omejenih finančnih sredstvih (vprašljiv obstoj večine teh medijev brez sredstev države), bi morda v prihodnosti veljalo razmisliti tudi o smotrnosti zakonske zahteve po raznovrstnosti programskih vsebin v takšnem obsegu in predvsem

---

¹³ Agencija je sicer že v svojem zadnjem poročilu poročala o aktivnostih, ki jih je do tega trenutka izvedla na podlagi ugotovitev, ki jih je pridobila tekom sistematičnega nadzora nad imetniki statusa programa posebnega pomena. Tako je med drugim v mesecu juniju 2018 za izdajatelje manjših lokalnih televizijskih programov organizirala delavnico o omejitvah in možnostih oglaševanja v lokalnih in regionalnih televizijskih programih. Tovrstna oblika sodelovanja z izdajatelji se je znova pokazala kot dobra praksa sodelovanja med regulatorjem in deležniki na trgu, ki je tudi po njenem zaključku rezultirala v aktivnejšem sodelovanju preventivne narave.

ponovno preučiti aktualnost namena zakonodajalca, bodisi v smeri obveznega zagotavljanja raznovrstnosti bodisi kvalitete oziroma namena programa na posameznem območju, ki ga pokriva. Ne z nasprotnim predznakom, torej namenom nižanja programske kakovosti oziroma deregulacije, se številnim izdajateljem poraja dvom v določbo zakona, da produkcija zabavne programske zvrsti ne všteta v delež lastne produkcije. Kot se je še pokazalo med nadzorom, izdajatelji tudi zelo različno dojemajo tako lokalnost kot tudi produkcijo programske vsebine (slednjo v razmerju napram naročeni oziroma kupljeni produkciji). Agencija je zato znotraj nadzornih postopkov še nekoliko večjo pozornost namenila razlagam na omenjena pojma vezanih zakonskih dikcij in zahtev.

2.5.2. Promocijsko umeščanje izdelkov

Agencija je v tem polletju obravnavala dva, v primerjavi s tovrstnimi nadzornimi postopki v prejšnjem polletju, precej netipična primera promocijske umestitve v programsko vsebino izdajatelja. V prvem primeru je bil postopek zoper izdajatelja

- TV 3 d.o.o. ustavljen s sklepom, saj se je tekom postopka izkazalo, da je izdajatelj v televizijskem programu TV 3 odpravil ugotovljeno nepravilnost in programsko vsebino Mini Minini nasveti pravilno ne označil kot prakso promocijskega umeščanja izdelkov, pač pa kot televizijsko prodajno okno, kot ga je to v postopku označila agencija.

V drugem primeru je agencija obravnavala promocijsko umeščanje zdravstvene dejavnosti v programski vsebini

- Zvezde plešejo, ki je bila predvajana na televizijskem programu POP TV. V inšpekcijskem postopku je bilo ugotovljeno, da je izdajatelj POP TV d.o.o. Ljubljana v nasprotju z določbo absolutne prepovedi Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah promocijsko umeščal zdravstveno dejavnost oziroma storitev in njenega izvajalca. Izrečen mu je bil ukrep, da mora v roku treh dni zagotoviti, da v televizijskem programu POP TV ne bo promocijsko umeščana zdravstvena dejavnost, zdravstvena storitev ali izvajalci zdravstvene dejavnosti.

2.5.3. Oglaševanje zdravstvene dejavnosti

Potem ko je agencija že v svojih dveh zadnjih poročilih poročala o številnih aktivnostih in izpeljanih nadzornih postopkih v zvezi s predvajanjem avdiovizualnih komercialnih sporočil za zdravstveno dejavnost, zdravstvene storitve in njene izvajalce z namenom urediti situacijo na trgu in z izrekom ureditvenih ukrepov zmanjšati odklon od zakonske norme, je v tem polletju opažala nekoliko

zmanjšan obseg kršitev. Ker so posamezni postopki s tega materialnega področja še odprti, bo o njih poročano v prihodnjih poročilih.

2.5.4. Prikrito oglaševanje

Agencija je vodila dva postopka inšpekcijskega nadzora, kjer je ugotavljala, ali je šlo v primeru predvajanja predvolilnih soočenj v televizijskem programu

- Vaš kanal (Televizija Novo mesto d.o.o.) in
- Vaša televizija, VTV (VTV Studio, d.o.o.)

za avdiovizualna komercialna sporočila in ali so bila ta jasno prepoznana kot taka. Ugotovljeno je bilo, da izdajatelja nista kršila zakona, saj v letu 2018 predvolilnih soočenj pred parlamentarnimi volitvami sploh nista predvajala. Oba postopka sta bila s sklepom ustavljena.

2.5.5. Deleži evropskih avdiovizualnih del v letu 2017

Agencija v letu 2018 ni uvedla nobenega nadzornega postopka zaradi neizpolnjevanja deležev evropskih avdiovizualnih del, saj so, kot je to izhajalo iz prejetih poročil, vsi izdajatelji televizijskih programov izpolnili minimalne predpisane deleže evropskih avdiovizualnih del. Agencija v primerjavi s preteklim letom tudi ni zaznala bistvenejših odstopanj glede višine deleža predvajanih evropskih avdiovizualnih del v programih slovenskih televizij. Pri večini izdajateljev se je delež sicer nekoliko znižal, a je še vedno ostajal nad 50 % letnega oddajnega časa. Nasprotno pa je v programih slovenskih televizij glede na preteklo leto v povprečju zaznala rahlo povečanje deleža predvajanih slovenskih avdiovizualnih del.

Agencija je v tem polletju zaključila še zadnji prekrškovni postopek zoper pravno osebo

- Antenna TV SL d.o.o. in njeno odgovorno osebo v zadevi neizpolnjevanja predvajanega deleža evropskih avdiovizualnih del v letu 2017. Tako pravni kot odgovorni osebi je izrekla opomin.

3. Radijski trg

Po podatkih iz evidence imetnikov dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti, ki jo vodi agencija, je bilo ob koncu leta 2018 98 veljavnih dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti (eno več v primerjavi s predhodnim obdobjem). Štirinajst izdajateljev radijskih programov je povezanih v štiri regionalne programske radijske mreže (Radio 1, Radio Center, Rock Radio, Radio Fantasi). Te mreže so vključene v 30 dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti. Izdajatelja dveh radijskih programov ostajata z regionalnim radijskim programom Primorski val povezana v mrežo lokalnih programov, ki je tudi vključena v njuni dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti in s tem v njuna radijska programa.

S pravico razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije aktivno razpolagajo izdajatelji 18 radijskih programov.

Agencija je v tem polletju zaključila šest upravnih zadev s področja dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti, štiri so bile začete po uradni dolžnosti, dve pa sta bili začeti na zahtevo stranke. V enem upravnem postopku je bil podan zahtevek za spremembo osnovnih programskih zahtev iz dovoljenja, v enem pa za izdajo novega dovoljenja. V treh upravnih postopkih, začelih po uradni dolžnosti, je agencija odločila o spremembah podatkov o imetniku, v enem pa je agencija dopolnila dovoljenje po javnem razpisu.

3.1. Pravice digitalnega razširjanja radijskih programov

Po zaključenem postopku javnega razpisa za podelitev petih pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na celotnem ozemlju Republike Slovenije v prvi polovici leta 2018 je agencija v drugi polovici leta nadaljevala z aktivnostmi za širitev ponudbe radijskih programov in popularizacijo digitalne radijske platforme.

Skupaj imajo sedaj izdajatelji pravico digitalnega razširjanja radijskih programov za območje Republike Slovenije za 18 radijskih programov, to so: 1. Program Radia Slovenija – Prvi, Radio Slovenija, drugi program – Program Val 202, Radio Slovenija, tretji program – Program ARS, Radio Slovenia International, Radio Ognjišče, Radio Antena, Radio Center Slovenija, Glasbeni radio, Rock Radio Slovenija, Radio 2, Radio BOB, A-radio, Radio 1 DAB, Radio Net FM, Radio Veseljak, Radio Maxi, Radio Univox ter Radio Študent. Tekom preverjanja v decembru 2018 je agencija ugotovila, da se v radiodifuzni tehniki razširja 17 programov, za katere je podeljena pravica razširjanja.

3.2. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za lokalne radijske postaje za analogno zvokovno radiodifuzijo

3.2.1. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe

Agencija je 30. 3. 2018 v Uradnem listu RS objavila Sklep o uvedbi javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe. Rok za oddajo ponudb se je iztekel 7. 5. 2018, na javni razpis, na katerem je bilo skupaj razpisanih osem frekvenc, združenih v šest predmetov javnega razpisa, pa je prispelo skupaj sedem ponudb. Po tem, ko je komisija, imenovana za vodenje javnega razpisa, zaključila z vsebinskim pregledom in ocenjevanjem ponudb, je Svet za radiodifuzijo poročilo komisije obravnaval na svoji redni seji v septembru 2018 ter podal obrazložen predlog izbire ponudnikov. Agencija je po prejemu obrazloženega predloga Sveta izvedla upravni postopek za dodelitev radijskih frekvenc ter v novembru 2018 enemu od ponudnikov dodelila pravico uporabe dveh radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo, in sicer na oddajnih točkah Podbrdo in Ajdovščina. Ker je po končanem postopku dodelitve radijskih frekvenc več radijskih frekvenc, ki so bile predmet tega javnega razpisa, ostalo nedodeljenih (tudi zaradi nepravilnih ponudb na javni razpis), agencija v letu 2019 načrtuje ponovitev javnega razpisa za nedodeljene frekvence.

3.2.2. Javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije

Agencija je po tem, ko je k predlogu pogojev in meril za javni razpis pridobila predhodno pozitivno mnenje Sveta (redna seja v oktobru 2018) in soglasje Ministrstva za kulturo, dne 23. 11. 2018 v Uradnem listu RS št. 74/18 objavila Sklep o uvedbi javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije. Za potencialne ponudnike je agencija dne 7. 12. 2018 pripravila tudi javno predstavitev javnega razpisa. Rok za oddajo ponudb se izteče 4. 2. 2019.

3.3. Nadzor programskih obveznosti radijskih programov

Potem ko je agencija v svojih prejšnjih poročilih že poročala o krovnem nadzoru nad imetniki dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti in končnih rezultatih, ostaja v drugem polletju 2018 odprt

zgolj še en nadzorni postopek nad izdajateljem radijskega programa, ki je trenutno še v fazi izvrševanja z izdano odločbo naloženih ukrepov in bo o zaključku poročano v prihodnjih poročilih. Sicer pa je nadzor radijskega področja v tem obdobju v znatni meri obsegal aktivnosti na področju programov posebnega pomena, saj je agencija, podobno kot na televizijskem področju zgoraj, konec prvega polletja 2018 začela s sistematičnim nadzorom izpolnjevanja zakonskih pogojev imetnikov statusa radijskega programa posebnega pomena. Trenutno ima status programa posebnega pomena 29 radijskih programov (od tega 8 radijskih programov RTV Slovenija).¹⁴

3.3.1. Programi posebnega pomena

Agencija je na podlagi zbranih ugotovitev, pridobljenih pri svojem nadzornem delu, opaznanj na trgu in pobude Ministrstva za kulturo v svojem letnem načrtu dela kot prioriteto nalogo določila sistemski nadzor nad imetniki pravic, ki izhajajo iz naslova izdane odločbe o dodelitvi statusa programa posebnega pomena. Ob koncu prvega polletja je imelo status programa posebnega pomena 29 radijskih programov (od tega 8 radijskih programov RTV Slovenija).

Agencija je sistematični nadzor nad izpolnjevanjem zakonskih pogojev v radijskih programih razdelila na več sklopov. Znotraj prvega sklopa uvedenih nadzorov je odločila preveriti izpolnjevanje zakonskih pogojev v **radijskih programih z regionalnim statusom posebnega pomena**. Dva postopka sta se končala v drugem polletju, medtem ko so ostali trenutno še v fazi izvajanja in bo o njih poročano v naslednjih poročilih. Omenjena postopka sta se v enem primeru končala s sklepom o ustavitvi postopka

- potem ko je bilo ugotovljeno, da tako izdajatelj Radio Murski val, d.o.o. kot radijski program Radio Murski val izpolnjujeta vse v nadzornem postopku preverjane zakonske pogoje ter v drugem primeru z izdajo odločbe
- izdajatelju Radio Kum Trbovlje, d.o.o., ki mu je bilo naloženo, da mora v radijskem programu Radio Aktual Kum v roku treh mesecev zagotoviti zakonski delež in raznovrstnost regionalnih vsebin lastne produkcije v dnevnem oddajnem času ter da mora imeti pri njem neprekinjeno sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom vsaj šest delavcev.

---

¹⁴ Register vseh imetnikov statusa programa posebnega pomena je dostopen na <https://www.akos-rs.si/ra-in-tv-programi>.

4. Izvajanje nadzora nad deleži slovenske glasbe

Agencija je v prejšnjem polletju organizirala ponovni javni posvet o izpolnjevanju deležev slovenske glasbe, v ospredju katerega je bila predstavitev predloga sprememb metodologije nadzora nad izpolnjevanjem deležev slovenske glasbe, ki ga je agencija pripravila ob upoštevanju pripomb in predlogov zainteresirane javnosti, prejetih po prvem javnem posvetu, ter po usklajevanju z Ministrstvom za kulturo. Potem ko je bila na posvetu zainteresirana javnost pozvana k posredovanju pisnih mnenj in predlogov, je agencija v tem polletju prejela pripombe Gospodarskega interesnega združenja lokalnih in regionalnih radijskih postaj Slovenije (GIZ LRRPS), družbe Radio Ognjišče d.o.o., družbe Telekom Slovenije, d. d., Združenja neodvisnih radijev (Zavod za razvoj neodvisnega radia), Zveze sindikatov vseh glasbenikov Slovenije (ZSVGS), Sindikalne konferenca glasbenikov (GLOSA SKG), Združenja fonogramske industrije Slovenije (ZFIS), Zavoda za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije (IPF) ter Združenja radiodifuznih medijev pri Medijski zbornici Gospodarske zbornice Slovenije (GZS MZ). Vsa prejeta mnenja je natančno preučila ter javno objavila odgovore nanje. Relevantne predloge je smiselno upoštevala pri pripravi besedila Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah Metodologije nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov, ki ga je javno objavila na svoji spletni strani in bo začel veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu RS.

5. Sprememba Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti

Zaradi spremenjenih razmer, ki so v zadnjih letih izrazite zlasti na radijskem trgu, agencija zaznava, da so obstoječa dovoljenja za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti zastarela in ne odražajo več sodobnih medijskih trendov. V ta namen agencija v prihodnosti načrtuje celovito posodobitev Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti in koncepta dovoljenj. Z namenom, da bi prenovljena dovoljenja kar najbolje ustrezala novi medijski realnosti ter odražala dejansko stanje na radijskem in televizijskem trgu, je agencija v mesecu oktobru organizirala javni posvet o spremembi Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti in koncepta omenjenih dovoljenj. Osnova za pripravo izhodišč za spremembo Splošnega akta je bila Analiza ekonomskih potencialov slovenskega radijskega trga, v katerem so bili zastopani deležniki z radijskega trga in jo je za agencijo izdelalo podjetje GFK¹⁵, saj je predviden večji del prenove v radijskem delu akta in dovoljenj. Agencija je na posvetu identificirala ključna mesta trenutne ureditve in koncepta trenutno veljavnih dovoljenj, ki ne sledijo več potrebam medijskega časa in prostora in z izdajatelji spodbudila konstruktivno razpravo o možnih spremembah. Na osnovi identificiranega interesa vseh deležnikov in njihovih na samem posvetu in po njem (ko je agencija prejela šest pobud oziroma predlogov izdajateljev) prejetih predlogov je agencija že začela s pripravo osnutka predloga Splošnega akta.

---

¹⁵ Analiza je dostopna na <https://www.akos-rs.si/analiza-ekonomskih-potencialov-slovenskega-radijskega-trga>.